GAZETA TRANSILVANIEI.

Gazet'a ese de 2 ori: Mercurea si Duminec'a, Fói'a, candu concedu ajutóriale. — Pretiulu: pe 1 anu 10 fl., pe ½ 3 fl. v. a. Tieri esterne 12 fl. v. a. pe unu anu séu 2½ galbini mon. sunatória.

Anulu XXXIV.

Se prenumera la postele c. r., si pe la DD. corespondenti. — Pentru serie 6 cr. Tax'a timbrala a 30 cr. de fiacare publicare.

Nr. 2. Brasiovu 18/6 Ianuariu **1871.**

MONARCHI'A AUSTRO-UNGARICA.

Transilvani'a.

De langa **Cibiniu** 31 Dec. v. 1870.

Meditatiuni in ajunulu anului nou **1871.**

Amu ajunsu in pragulu unui anu nou; anulu vechiu cu tóte reminiscentiele lui placute neplacute se inmormenta in oceanulu eternitatiei si remane proprietatea istoriei; ce e dreptu anulu degia espiratu va remané pururea memorabilu in istori'a ómenimei, fiinduca a fostu fórte bogatu de evenimente, — evenimente, care voru avé consecuentia de mare importantia pentru sórtea popóreloru; ursit'a a voitu cá dóue dintre cele mai de frunte natiuni se se lupte pre mórte si viétia, un'a spre a satisface unei ambitiuni de domnire si latire teritoriale, alt'a spre a-si aperá ecsistinti'a, spre a-si aperá focariulu seu, cum si spre a conservá clenodiele cele scumpe ale libertatii, culturei si civilisatiunei, — *clenodii*, care numai in timpu de pace potu prosperá. Amu ajunsu dicu, cá in secululu, ce se dice alu luminiloru, se vedemu versanduse atatu sange scumpu omenescu, de care trebuie se se infricosiésca orice anima nobila petrunsa de semtiulu demnitatiei omului si alu umanitatiei. Intru adeveru, anulu degia espiratu, e plinu de invetiaturi serióse, din care potu prea multu invetiá natiuni, popóre si domnitori.

Dér' inmormentarea unui anu vechiu si incepérea unui anu nou ne face, cá se ne indreptamu cugetarea nóstra si asupra sortiei natiunei nóstre, cautandu orisicum cu ingrigiare la viitoriu, carele nu scimu ce ascunde in senulu seu, ca-ci este acoperitu cu unu velu, prin carele mintea omenésca, nici cea mai agera, nu póte strabate, inse totusi, déca e dreptu, ce dice istori'a, ca trecutulu si presentele croiesce si dà directiune viitoriului, atunci nu e de prisosu, se aruncamu o privire fugitiva si preste trecutulu natiunei nóstre: Trecutulu natiunei de si in parte considerabila tristu, totusi, chiaru acelu trecutu, ne póte sierbi de unu documentu invederatu, cumca atare natiune, care a fostu in stare a suportá calamitatile atarui trecutu nefavoritoriu, trebuie se aiba multa potere de viétia, multa vitalitate, prin urmare si capace de viétia si va avé viitoriu, de si inca póte pocalulu suferintieloru ei nu s'a implutu pre deplinu, deci traimu in sperantia firma, ca si natiunea romana, de si astadi inca nu se bucura de unu presente multiumitoriu, totusi dupa semnele ei de viétia va avé viétia, va avé viitoriu, dér' de sene se intielege, ca viitoriulu mai multu séu mai pucinu stralucitu va depinde dela activitatea, ce o va desvoltá natiunea nóstra pre tóte terenurile vietiei publice, politice, sociali si literarie etc. etc.

Candu o natiune pre terenulu celu lunecosu alu politicei nu póte inaintá dupa dorintia, atunci mai remanu destule alte terenuri deschise, mai remane unu campu destulu de vastu pentru activitate, activitate pre terenurile culturei si civilisatiunei. Cultur'a e potere si viétia, natiunea culta nu póte dispare.

Cugetandu deci in aceste momente solene la sortea natiunei nóstre i dorimu, cá se-si dè tóta silinti'a a inaintá in tóte ramurile culturei. Fii natiunei nóstre celi destinati de providintia, a conduce si a direge sortea natiunei, se lucre, din tóte puterile si cu tóta ocasiunea pentru desteptarea si luminarea poporului, cá astfeliu natiunea se se lumineze si se vina la conscienti'a de sene; se inainteze, se prospereze, — se lucramu deci cu toti, cá in tóte comunele, se se redice scoli bune popularie, bine provediute, cu docenti apti, capaci si bine dotati, — se lucramu in concordia fratiésca si **solidaritate** spre a ne intemeiá scoli agronomice, comerciale si industriale, se desteptamu poporulu cá se-si dè fii la meserii si la totu feliulu de ocupatiuni, ce inainteza cultur'a si asecuréza buna starea materiale; se ne infientiamu scóle de midiulocu, intielegu gimnasia catu de numeróse, scoli reali, cum si scoli inalte, intielegu celu pucinu o academia romana de drepturi, ca-ci o natiune fara de unu atare institutu **nu** póte avé nimbulu cuvenitu unei natiuni valoróse; se ne fundamu totu feliulu de reuniuni, bance de creditu etc.; ca-ci „virtus unita valet", erá devis'a unui domnitoriu alu patriei nóstre, se sprijiniimu cu energia reuniunile si associatiunile nationali, ce le avemu degia, cá astfeliu acele cu atatu mai bine se póta corespunde sublimei loru misiuni, se sprijiniimu materialmente si spiritualmente orice productu literariu, scientificu si cu deosebire diurnalistic'a romana, carea are frumós'a problema de a tiené in evidentia continua evenimentele si faptele dilei, — pline de invetiatura, — si care ne suntu cá nescari inainte mergatori in afacerile nóstre nationali si ne *dau* unu sucursu puternicu, cá se ne *pocemu* orientá in tóte situatiunile si *cercumele*, de o influentia importanta pentru sórtea si viitoriulu nationale, éca aceli factori, cari dupa parerea nóstra potu garantá viitoriulu si prosperarea unei natiuni, éca aceli factori, cari in interesulu natiunei nóstre, amu dori se fia imbracisiati cu totu zelulu, cu tóta energi'a si caldur'a de tóta sufletea romanésca, — ca-ci acesti'a potu fi scutulu celu mai securu alu unei natiuni in dilele ei de suferintie si restriste, si istori'a ne arata, cumca o natiune culta, civilisata póte cadé, dér' caderea aceleia tiene numai catu'a timpu, ca-ci o natiune culta éra se redica mai intenerita si mai vingiósa, cá fenicele din cenusi'a sa. Aceste sunta in lineamente scurte meditatiunile nóstre, cu care intramu in noulu anu 1871. —

R. . .

Din campulu resbelului.

In totu timpulu decursului resbelului presentu s'a pipaitu manier'a prusiana de a micsióra perderile sale si a retacé aventarile francese. De cate ori n'au fostu armat'a francesa de Loire sferimata de totulu si candu colo, o vediuramu inaintata in ofensiva pana la Vendome. Acum, déca scirile dela Versailles nu se incumeta a mai rumpe una lance asupra gen. Chancy, ca armat'a lui ar' fi nimicita, dupa batali'a dela 11 pe tóta lini'a loarica, apoi trebuie se tienemu, ca cu tóta invingerea ce o depredica germanii la le Mans, nu le pre merge bine nici loru; ér' déca comparamu scirile cele mai préspete dela Bordeaux si Versailles din 16 Ian., apoi trebuie se credemu, ca germanii in sudu se prigonescu si ei intrara intr'o strimtorare strategica in sudvestu.

Dela Brucsel'a 14 Ian. se scrie in continuatiune, ca gen. Chancy s'a retrasu din Le Mans catra Laval, fara a fi impetitu de prusiani, ca perderile prusianiloru in aceste 4 dile au fostu mari, cu tóte, ca si francesii au suferitu mari perderi; dér' gen. Chancy numai dupa o bataia inversiunata de mai multe óre s'a retrasu din Le Mans.

Versailles 16 Ian. „Principele Fridericu Carl (oficialu) reporta din Le Mans, ca francesii s'au retrasu parte la Laval, parte la Alencon si ca in dilele cele ferbinti din 6 pana in 12 Ian. au cadiutu 16 mii francesi prinsi in manele loru si au rapitu 12 tunuri, mai multe mitralese, 6 locomotive si 200 carra; dér' adauge, ca „perderile din ambe partile in morti si vulnerati se suie la unu numeru necredibile!!" Éca de ce nu se reporta, ca armat'a francesa ér' e nimicita, — finduca ea tocma si acum gonesce pe germani in sudu, dupa strategic'a pusetiune ce o luà. Éca:

Bordeaux 16 Ian. (oficiale). Generalulu Locointre telegraféza din Nevers, unde Loire se impreuna cu apa Nière, ca prusianii fura a treia óra alungati din Gien (directiunea catra Parisu) si orasiulu fù ocupatu de francesi, ér' prusianii se retrasera susu la Montargis."

Gen. Chancy telegraféza din Orleans (!), ca antepostorile prusiane se apropia de orasiulu acesta si se astépta atacu. Apoi in fine repórta catra regimu asia: „Eu amu facutu tóte dispositiunile, pentrucá armat'a mea se respinga pe dusmani."

— Germanii inca adeveréza intr'o depesia din „Gien 16 Ian., ca gen. Rantzau, ce stá cu armat'a la Briare langa Loire fù atacatu de francesi mai numerosi, inse se smulsera printre ei (si fugira la Montargis?), casiunandu francesiloru perderi simtibile." —

La Parisu in 15 Ian. Esira francesii in mare numeru la 2 óre diminéti'a catra lini'a sacsoniloru, alta esire catra Lebvurget, ambele esiri pusera la spaima pe germani cu infricosiat'a canonada, sub care se facura din forturile, cele ce nu prea respundea la bombardarile nemtiloru, cari dicu, ca au respinsu victoriosu ambele esiri, inse dupa lupta se retragu ei din propusu, si apoi nemtii o numescu acésta victoria. —

Bombardarea forturiloru a mai raritu si din partea prusianiloru. Se voru fi ostenitu dumnialoru.

In Parisu totu astépta victoria armeloru republicane, cá si republicanii din departemente, cari abia astépta se imbraciosieze pe eroii parisiani.

In nordu gen. Faidherbe (cetesce Federb) primi mereu ajutória si acum reincepù ofensiv'a asupra prusianiloru, dupa sciri din 15 Ian. din Bapeaume. Belgiulu a postatu la margini unu corpu observatoriu, din caus'a serióseloru evenimente, ce se petrecu in Franci'a.

In orientu. Bordeaux 15 Ian. Gen. Bourbaki insciintiéza, ca castiga pe di ce merge totu mai multu terenu, si ca eclerorii au luatu Vesoul; ér' din

Versailles 16 Ian. (ofic.) se scrie, ca gen. Werder repórta din Brevilliers, póte in nordu de Vesoul la Vauvillers, ca l'an atacatu in 15 Ian. patru corpuri cu multa artileria, fórte infocatu, inse fura rebatute pe tóta lini'a, perdù inse 400 fetiori si batali'a tienù dela 9 diminéti'a pana la 6 sér'a.

Déca francesii propasiescu in ofensiva, ei au venitu la o potere impuitória, cu tóte, ca tradarea lasà pe republica mai fara aparatori; dér' candu leulu lui Schiller, poporulu democratu, se destépta din somnu, vediendu-si ferele ce i se faurescu si catusiele, cari i se pregatescu pentru sclavia de catra despotismulu tiraniei: atunci elu face minuni, cum dreptu dice „Pester Lloyd", ca nici armat'a cea ce stórce pungile si sudorile civiloru, nu póte tiené degetu cu elu. 5 luni sangera Germani'a intréga, voindu a omori spiritulu de libertate; si entusiasmulu eroiloru libertatii le amenintia cu mormentu. — Dinastiele si regimele loru potu invetia de aici, ca armatele loru nu suntu in stare a da securitate tronuriloru, déca popórele ele nu voru fi multiumite cu tractarea si drepturile acele, pentru cari la casu de resbelu se se póta entusiasma. —

Deposiele „Monitorului" Romaniei suna:

„Bordeaux 10 Ian. O cercularia a ministrului de resbelu notifica prefectiloru se ecsecute imediatu decretulu, care ordona infiintiarea depou-

riloru pentru instructiunea artileriei si a gardei nationale.

Le Havre 13 Ian. Unu detasiementu prusianu a atacatu pe gardii nationali mobilisati.

Bourneville 13 Ian. Mobilisatii au resistatu cu eroismu déra s'au retrasu.

Londonu 13 Ian. Prim'a siedintia a conferintiei dela Londonu este ficsata pentru Marti, 17 Ianuariu, la 1 óra.

Bordeaux 13 Ian. Gen. Chancy telegrafédza dela Mans in 12 Ian. sér'a, ca miscarile de retragere incepute suntu organisate astfeliu, ca ele ocupa o nóua linia, ceea ce va permite trupeloru de a se reformá si a reincepe operatiunile.

Bordeaux 13 Ian. Se vestesce din Parisu in 11 Ian. diminétia: O protestare in contra bombardarei Parisului, subscrisa de toti membrii guvernului apararei nationale, se va tramite tuturoru guvernelorn." —

Congresulu besericescu greco-orientale.

(Urmare.)

Dep. G. Popa cá referinte, luandu cuventulu, dice, ca candu s'a esmisu comisiunea scolaria din sinulu congresului, a capetatu cá materialu unu operatu inca dela congresulu trecutu din an. 1868.

Dupa ce s'a constitutiu acesta comisiune alegundu-si de presiedinte pre Dr. Vasiciu, a luatu operatulu predatu comisiunei in desbatere, si a aflatu, ca de acela astadi nu ne mai potemu folosi, pentruca situatiunea causeloru scolastice este schimbata prin legea de instructiunea publica adusa din partea legislatiunei tierii in anulu 1868 si prin alte cercumstantie. — Totusi noi amu vedintu, ca trebuiesce ceva facutu in asta directiune. — Comisiunea luandu causele **scolarie** inainte le-au impartitu in dóua parti in partea administrativa si in partea didactica.

Incatu pentru cuprinsulu acestui operatu, comisiunea au fostu de acea convingere, ca de asta data se si estinda activitatea sa numai asupra partii administrative a afaceriloru scolari, lasandu partea a dóua sinódeloru eparchiali, cá acestea se-si formeze o instructiune precum o voru afla de bine.— Intonéza oratorulu, ca congresului nici nu i cu putentia a se ocupa cu lucruri asia de amerunte. — Luandu numai partea administrativa, amu facutu, dice densulu, acestu operatu si cauta se marturisimu, ca amu tienutu socota si la influintiele esterne, care altmintre suntu neindreptatite, déra noi nu poteamu discute asupra loru.

Multe se afla in acestu operatu, prin urmare, care nu ne placu déra amu cauta se le primimu, cum suntu.

In fine, dice oratorulu, comisiunea a propusu acestu operatu numai de unu provisoriu, din dóua cause; una cá se vedemu, ca cum se voru esprime sinódele eparchiali asupra lui, si a dóua causa a fostu, ca referintiele din afara suntu schimbatióse si efemere. — Densulu recomanda primirea acestui operatu din partea congresului.

Dep. Babesiu: Eu ascultandu cu atentiune propunerea comisiunei si deslucirea data din partea referintelui, marturisescu, ca necesitatea, de care au fostu condusa comisiunea la lucrarea acestui operatu o recunoscu si eu si trebuie se o recunóscemu cu totii. — Privindu operatulu propusu, adeveratu, ca nu corespunde dorintieloru mele, nu nici in generale si nici in speciale. — Nu voiu se me inmitu in detaiu. — Comisiunea s'a aflatu in necesitatea impusa de legislatiunea din afara si s'a acomodatu prescripteloru articululni de lege 38 din 1868 si numai acolo s'au abatutu, unde a socotitu, ca noi avemu dreptu de a ne face instructiunea pentru scólele nóstre. — Amu observatu, ca la unele puncte este ceva lacuna, care ar' trebui suplinita. — Asia voi déra inainte de tóte, se vedemu déca este de lipsa, cá pre acestu proiectu de lege se lu tractamu din punctu in punctu séu se lu primimu fara desbatere speciale.

Eu credu, ca necesitatea de estu feliu de instructiune este evidente. — Pentru scólele nóstre trebuie se facemu ceva indata; si fiinduca noi nu potemu fi in stare se facemu desbatere speciale din firu in peru; si fiinduca suntemu constrinsi de necesitate, me involoscu si eu se primimu propunerea comisiunei in meritu „en bloc" cu acelu adausu, ca se potu totusi face unele modificatiuni mici in acesta propunere.

Alta asiu dori, ce conferintí'a n'a indreptatu si comisiunea au lasatu afara. — Se introducemu noi acesta propunere cá lege! (voci: cá lege), me temu, dice oratorulu, ca déca vomu dice, ca o primimu de o lege pentru instructiune si o introducemu cá atare in vietia, veti vedé, ca nu satisface si din nou ve veti plange. — Pentru acea eu asi lua o de o instructiune catra sinódele eparchiale cu acea inviatiune, ca congresulu nostru presente, din restingerea legiloru tierei, ne sentienduse in stare a compune astadi o lege definitiva regulatória de invetiamentu, sentienduse constrinsu, pe catu timpu nu se voru modifica legile tierei, sentienduse indetoratu a le observa, afla cu cale a recomanda sinódeloru eparchiali acestu proiectu de regularea invetiamentului, cá sinódele eparchiali fiecare se-si desbata dupa parerea si impregiurarile sale si se lu adopteze si primésca in scóle facundu venitoriului congresu referada, cá acela la timpulu seu se póta votá sub impregiurari mai favorabili o lege definitiva. Acesta este ide'a mea fugitiva.

In fine atragu atentiunea la unele puncte ale comisiunei, care déca le vomu primi „en bloc", atunci amu primitu ceva ce nu pricepemu.

Dep. Macelariu: In catuva suntu contra propunerei lui Babesiu si pornescu tocma din acelea puncte de necesitate, care ne au constrinsu pre noi, ca se nu ne departamu dela acestu locu, pana nu vomu face ceva si in asta directiune. — Déca noi vomu recomandá acestu operatu sinódeloru eparchiali, ca acestea se lu desbata si adopteze dupa impregiurari, atunci n'amu facutu nimica. — Eu suntu de acea parere, ca noi se primimu „en bloc" acestu operatu „modo provisorio" in intréga provinci'a metropolitana, ca se adoptamu unu co din congresu. — Incatu pentru unele modificari necesariali ce ar' fi se se faca intr'acestu, n'amu nimica in contra, inse modificari esentiali nu pocemu face si cugetu, ca ne intetiesce si timpulu se nu fimu cu scrupuli mari.

Dep. Ioanoviciu: Eu numai la acea intrebare voiu se facu observare, ca déca congresulu nostru ar' primi acestu operatu de o lege provisoria, atunci trebuie se se substerna Maiestatei Sale spre sanctionare; déra déca nu voimu acesta substernere, atunci nu ne remane altu modru, fara se primimu propunerea lui Babesiu, ca se lu recomandamu numai sinódeloru eparchiale, cá ele se lu adopteze dupa impregiurari.

Dep. Gaetanu: Eu suntu de opiniunea lui Babesiu, ca proiectulu acesta, se nu se primésca cá o lege, ca-ci atunci amu lucra contra convingeriloru nóstre. Proiectulu acesta cuprinde in sine mai multe dispositiuni din legile legislatiunei din afara. Candu vomu fi noi in acea placuta positiune se potemu paralisa acesta sila, atunciu vomu dice, ca cele mai multe dispositiuni din proiectulu acesta se se lase afara.

Necesitatea dictéza, ca se ne damu silintia se nu ni se inchida scólele.

P. eppu Popasu nu póte fi de acordu cu dep. Macelariu, ca-ci realisarea multoru dispusetiuni din acestu proiectu aterna dela buna vointia si potintia a poporului nostru, care aici s'au trecutu cu vederea, si care cá porunca nu se potu primi.

Dep. Babesiu si formuléza propunerea sa in scrisu in tipulu secentu:

„Congresulu avendu in vedere restringerile, ce i le impune in acestu obiectu legea tierei; si in angustulu acestoru restringeri, considerandu proiectulu propusu de comisiune de unicu posibilu, cá pre atare din indemnulu necesitatii pré urginte lu primesce spre a lu recomandá sinódeloru eparchiale, cá se lu introduca conformu impregiurariloru din fiecare eparchia; óra votarea unei legi definitive in acesta materia o sustienu pentru impregiurari mai favorabile.

Ref. G. Popa dice, ca parintii legiuitori din congresulu anului 1868 au lasatu scólele neorganisate. Nu vré se dica, ca au facutu onóre. Au venitu apoi sinódele eparchiale si anume sinodulu eparchiale alu Aradului au amanatu alegerea comisiunei insarcinande cu afacerile scolari de Mercuri pana Mercuri si candu s'a alesu comisiunea acesta s'au amanatu sinodulu (miscare.)

La congresulu din 1868 s'a amanatu organisarea scóleloru pana la congresulu venitoriu. Sinódele inca au amanatu acesta causa. — Acuma congresulu acesta éra se amane lucrarea acesta asia de urginte pentru poporulu nostru la sinódele eparchiali. — Acesta este dupa parerea referintelui unu „circulus vitiosus". — Conformu stat. org. trebuie se aveinu o instructiune uniforma pentru intréga provinci'a metropolitana, si doresce, cá acestu operatu se se primésca aici in congresu, si se nu se lase numai sinódeloru eparchiali, ca ele se lu introduca dupa impregiurari Densulu recomanda acestu proiectu congresului spre acceptare.

Dep. Babesiu reflectéza, cumca densulu tóte motivele comisiunei le au pretiuitu de cele mai bune, si n'a facutu in meritu motiune contraria propunerii comisiunei.

Presiedintele: Audiendu parerile unoru oratori, cari s'au esprimatu in privinti'a operatului de sub cestiune si pre catu amu pótutu se me orientezu, mi asi lua si eu vóia se facu o mica motiune, care suna in urmatoriulu tipu: Congresulu primesce provisoriu proiectulu comisionale despre unu regulamentu in privinti'a regularei invetiamentului si lu recomanda sinódeloru eparchiali, spre a lu pune in lucrare si a referá apoi congresului venitoriu despre vitalitatea acestui proiectu.

Dep. Nemesiu cugeta, ca s'ar poté primi si motivarea din propunerea lui Babesiu.

Dep. Babesiu le innoiesce sustienendu propunerea sa, cu adausulu propusu de Esc. Sa, ca sinódele se refereze despre vitalitatea proiectului.

Mai antaiu se pune la votare propunerea dep. Babesiu prin sculare, care rejicienduse, se redica la vigóre de conclusu propunerea Esc. Sale.

Acestu proiectu se primesce dupa pucine modificatiuni propuse din partea dep. Babesiu la §§ 13, 18 si 75, „en bloc".

In asemenea modu s'a primitu si proiectulu pentru arondarea protopresbiteratelorn, care merge intr'acolo, ca congresulu constatéza necesitatea de a se arondá protopresbiteratele cu respectu la numeru sufleteloru si referintiele teritoriali. — Numerulu sufleteloru pentru unu protopresbiteratu ar' fi se se fieseze dela 20 mii minimulu pana la 40 mii sufete.

(Va urmá.)

Relatiune

despre starea invetiamentului poporalu in comitatulu Clusiului, pre anulu 1869/70.

(Urmare.)

b) Timpulu frecuentarei, afara de cetatea Clusiului la catolici si reformati se incepe in Octobre, la romani in Novembre, si in mai multe locuri se inchia in Martiu, Aprile, — acolo unde autoritatile besericesci ieau lucrulu mai strictu, in Maiu, — ba amu observatu vreo cateva casuri, ca si inceputulu lui Iuniu; — sub timpulu de frecuentare inse suntu la serbatori mai mari, precum si in urm'a trebuintieloru economice ale poporului, si ferii; — **ne-ceea inse,** cumca dispusetiunile legei in asta privintia nu se observa, o amu observatu in mai multe locuri.

c) Cumca sub timpulu de frecunentare, cum frecuentéza cei obligati la invetiamentu scólele, se vede din conspectulu de mai susu.

Antistiele comunali, arata in pucine locuri aplecare oficiósa, de a introduce mesurele silnice prevediute in lege spre validarea oblegamentei de frecuentare, chiaru si la recusitiunea ce le facemu, — nici chiaru pentru timpulu ernei nu corespundu de alta parte **senatele** scolastice confesionali, acolo, unde suntu, — si autoritatile eclesiastice, in cele mai multe parti, **nu desvolta** energi'a recerута (onóre esceptiuniloru) pre langa instructiunea publica.

d) Localitatile de scóla in cea mai mare parte nu corespundu cerintieloru legei si sanitatii, suntu scóle, umede si in comparatiune cu numerulu oblegatiloru de frecuentare, strimte; asia, catu déca acei ar' frecuentá cu diligenti'a pretensa prin lege, incaperile in cea mai mare parte nu ii ar' poté cuprinde; mai cu séma nu se afla spatiulu prescrisu prin lege dintre prunci, de cate 8—12 petióre, si in genere nu se afla scóla, care nu ar' recere largire si straformare, — gradine mai preste totu nu suntu; — gimnastica nicaiurea, apoi mobilatur'a nu numai, ca in celea mai multe locuri este in stare primitiva, — ba in mai multe locuri chiaru si lipsesce de totu; precum si, poti dice (in comune) mai de totu lipsescu si cartile de invetiamentu; de aici apoi resulta departe accea, cumca prunculu si dupa unu invetiamentu de 3—4 ani abia cetesce; éra alte obiecte de invetiamentu nu invetia; unu astfeliu de resultatu slabu apoi nu este in stare se marésca aplecarea la invetiatura, fara numai se o scadia. — De aici

e) urméza de sene, cumca obiectele de invetiamentu pretinse prin lege numai ici colea se propunu si clasele prescrise nu se infiintiéza.

f) Aici are apoi a influintia esentiale lips'a cea mare a invetiatoriloru cualificati, — onóre si aici esceptiuniloru, — déra se afla si de aceia, cari abia s'au pututu redica la conceptulu generalu alu cultarei, déra asta clasa este si salarisata reu; mai

multi capata numai salariulu de cantoru, éra pentru invetiare unu didactru, pre carele in cea mai mare parte nu lu platescu si nu potu scóte.

II. Scaderile cele mai evidente ale invetiamentului poporalu suntu chiarificate in cele enumerate cu privire la comitatu, si se -mi fia ertatu ale recapitula specifice:

1. In **42** comune (!) nu este nici o scóla, si din prunchi obligati in este comune la frecuentare, fórte pucini cercetéza scólele comuneloru vecine, ce adesceori, mai cu séma in timpulu de érna, din caus'a seraciei si a calliloru rele, ba chiaru si din punctu de vedere alu umanitatei, este chiaru si cu neputintia.

In 136 comune incaperile scóleloru, séu din caus'a strimtórei, séu din alte defecte, au lipsa ori de a fi cladite din nou, ori de a fi straformate, — ca-ci altmintrea séu nu suntu in stare de a cuprinde pre obligatii la invetiamentu, — séu le periclitéza sanetatea, éra invetiamentulu lu face cu neputintia.

2. Lips'a simtita a factoriloru invetiamentului cualificatu, care -si afla fundamentulu mai cu séma in salariulu celu slabu si impreunarea oficiului de invetiatoriu in mai multe locuri cu celu cantoralu, ba suntu casuri, unde chiaru si cu **celu de clopotariu (?!)**, de unde apoi acesta cariera, pre langa dotatiunile de facia nu are putere atragatória.

3. Defectulu principalu este: neamblarea coloru obligati la scóla; mai multe motive au aicea influintí'a loru. Reportulu nostru, nu numai ca nu este aplocatu de a jertfi pentru scóle, si mare parte nu dau materialu invetiamentului, adica nu voiescu asi dá pruncii la scóle; ma chiaru si referintiele neregulate alle proprietatii au influintí'a sa aici: — pastorirea viteloru prin prunci, carea nu numai ca retrage pruncii dela scóla, ci conversatiunile varie, amortiescu in pruncu progresulu moralu castigatu in scóla, éra adeseori sémena in alu sementi'a decadintiei.

4. Ingreunéza caus'a invetiamentului ne securanti'a ecsecutarei obligamentului de frecuentare. — Cine se -i silésca dupa lege, si se aplice pedepsele? O intrebare deschisa acésta, pre carea pracsea pana acuma nu a deslegat'o in modu multiumitoriu.

5. O ingreunéza in multe locuri lips'a de interesare, din partea acelora, cari suntu in prim'a linia chiamati a o inainta, — unu fenomenu acesta tristu si desu, aprobatu prin pracse. —

(Va urmá.)

Lapusiulu ung. 9 Ian. 1871.

(Fragmentu dintr'o scrisória.) . . . Acuma fia de ajunsu atata, spunenduve, ca ministr. culteloru asta primavéra a sistatu subventiunea scólei data pre 5 ani. Ordinariatulu gherlanu, facia cu scól'a — nu scimu ce pasi a facutu, — si astfeliu invetiatorii acestei scóle acuma de 8 luni u'au capatatu nici unu cruceriu din competintiele loru. Ba ce e mai multu, la acésta scóla cu 4 clase, stamu acum numai doi insi!

Facut'amu rogari la ordinariatu, la metropolitulu in Blasiu, la oficiolatulu comitatense in Desiu, la ministeriu in privinti'a sustienerei si esoperarei de a o sustiené, inse tóte insédaru, si asia scól'a de aici cá institutu de crescere pentru inaintarea moralitatei, relegiositatei si culturei nationale cauta se inceteze.

In fine ve marturisescu, ca amu de cugetu a face pre scurtu istoriculu acestei scóle, si apoi alu da la lumina, cá se se védia, cine a fostu pétr'a scandalului. — —

Beiusiu 9 Ian. 1871.

(Semne de viétia nationale.) Inca la anulu 1861 se incordasera romanii din Beiusiu a infiintiá una societate romanésca, paremise sub modestulu nume de casina romana, inse de locu dela prim'a adunare, ce s'a tienutu intr'acésta causa s'au despartitu fara de resultatu. De si de atunci incóce mai multi romani zelosi nutriea ferbintea dorintia de a se vedé cu confratii sei adunati in vr'o reuniune curatu romana, totusi spre realisarea acelei dorintie nu s'a facutu alta, decatu ca inainte de trei ani mai multi romani avusera nefericiti'a combinatiune de a intrá in casin'a cetatienésca, carea se apropiá de cadere prin infiintiarea altei societati cu nume destulu de cosmopolitu, déra in esentia maghiara (si la acést'a participa preste 40 de romani mai vertosu cetatieni de rondu). Intrandu romanii in numeru insemnatu in casin'a cetatienésca o scapara de apunere. Combinatiunea mai multoru erá, ca prin participarea numerósa la casin'a amintita voru timpi in catuva spiritulu predominatoriu maghiaru dintr'ens'a si nu o voru preface in casin'a romana, totusi voru ajunge la paritate, inse s'au idselatu amaru, ca-ci casin'a totu maghiara a remasu pana astadi, limb'a conversatiunei, limb'a desbateriloru in adunari a remasu totu numai cea maghiara, bibliotec'a s'a inavutitu totu numai cu opere maghiare, literatur'a maghiara s'a partinitu din respoteri pana candu cea romana s'a consideratu numai cá lipitura. In anulu d'antaniu de locu dupa intrarea mai numerósa a romaniloru, ce i dreptu se alesera mai multi in comitetulu incredintiatu cu conducerea afaceriloru, intre densii erau inse si de cei cu sentieminte bune, cum se esprima maghiarii. In alu doilea anu, dupa ce noi romanii eramu angagiati inca pre doi ani inainte, ne sufulcaramu a alege de preside pre unu romanu dechiaratu, déra patiramu fiasco infricosiatu, ca-ci cu pluralitatea de vr'o trei voturi nu numai se paralisara planurile nóstre de a ajunge la paritate fratiésca, ci si furamu insultati prin acéea, ca in comitetu se alesera totu maghiari si de lipituri vr'o trei de cei cu sentiemente bune (!). Acést'a fù buna lectiune pentru ai nostri, ca la alegerea din anulu alu treilea nici nu participara. Se intielege de sine, ca acum comitetulu s'a alesu érasi cu desconsiderarea totala a romaniloru. (Asia va trebuie déca . . . R.)

Dupa atat'a batjocura si alte intemplamente insultatórie de natura mai privata, unulu dintre intieligentii din Beiusiu incepura a ventilá caus'a casinei in „Gazet'a Transilvaniei“ si in „Federatiune“ si in urma la serbarea aniversarei mórtei fericitului Samuilu Vulcanu conducatoriulu societatii de lectura avù curagiulu a se folosi de ocasiune spre a vorbi despre necesitatea intruniriloru nationale, avendu inaintea ochiloru impregiurarile locale. Pucine dile dupa acést'a, pre a dóua dina de Craciunu se conchiamara la protopopulu gr. or. dlu Georgiu Vasileviciu mai multi barbati zelosi la o conferintia angusta in caus'a casinei. Aici desbatenduse obiectulu si luanduse in consideratiune impregiurarile nóstre se incredintiara ambii protopopi romani dd. Georgiu Vasileviciu si Augustinu Antalu, precum si advocatii dd. Ioane Vasiu si Parteniu Cosma, se conchiame una adunare mai numerósa si pana atunci se compuna unu proiectu de statute, Actiunea déra s'a inceputu, resultatulu aterna dela imbracisirea caldurósa a publicului romanu din Beiusiu si districtu. Se operamu, cá zelulu cunoscutu alu numitiloru domni se i succéda a delaturá indiferentismulu, ce necoplesise, pentru carele amu fostu desu infierati in publicu. De cumva si acestu pasu ar' romané fara folosu, sierbésca aceste date soci de materialu pentru istori'a desvoltarei nóstre nationale.

„Unu romanu.“

UNGARI'A. „T.“ In sied. dietei din 10 Ian. a. c. cal. nou s'au presentatu acelu recursu alu congresului nostru besericescu gr. or., care din deregatoria l'au asternutu par. nostru metropolitu Andreiu, si tractéza despre acéea, ca diet'a tierei legea XXV din an. 1868 se o modifice intr'acolo, ca pamenturile besericescu se se elibereze de platirea contributiunei, pentruca preutii nu suntu proprietarii acestor'a, ci numai usufructuari, si asia preutii se platésca dupa aceste pamenturi — portiuni canonice — numai contributiuni de venitu. —

Adunarea deputatiloru

Romaniei libere, siedinti'a din 7 Dec. v. 1870.

(Urmare.)

Se cere inchiderea discutiunei. — Se pune la votu inchiderea discutiunei si se respinge.

D. presiedinte: D. Vernescu are cuventulu.

D. Vernescu: Eu nu mai amu cuventulu.

D. presiedinte: Atunci d. Candiano are cuventulu.

D. Candiano: Cedu dlui Cogalniceanu.

D. M. Cogalniceanu: Dloru, paragrafulu alu patrulea din acestu proiectu de adresa cuprinde cuvintele urmatórie. . . .

D. G. Vernescu: Nu este in discutiune paragrafulu alu patrulea.

D. M. Cogalniceanu: Socotescu, ca onor. d. Vernescu, care nu a voitu se vorbésca, va bine voi a -mi permite se vorbescu celu pucinu eu, si pentru paragrafulu alu treilea se citescu pe alu patrulea, care este in strinsa legatura cu acela, de óre ce discutiunea a fostu in privinti'a neutralitatii si **simpathieloru** nóstre.

Voci: Dá, dá.

D. M. Cogalniceanu: Asia déra, éta ce vedemu in paragrafulu alu patrulea.

„Cá si Mari'a Ta nu vomu uitá nici odata adenc'a recunoscsiintia ce suntemu datori a pastrá pentru o natiune nobila si generósa, care a versatu sangele fiiloru sei pentru emanciparea Romaniei, si care prin legaturile sale de ginta are unu titlu mai multu la simpathiele nóstre. Representantii natiunei inse adencu patrunsi de diferinti'a ce se cuvine se aiba pentru tóte puterile, cari garantéza astadi positiunea nóstra politica, au satisfactiunea intima de a sci, ca n'au facutu nimicu spre a demeritá de densele.“

Dloru, declaru, ca -mi place a vedé cu recunoscsiintia pentru comisiunea, care l'a redactatu acestu paragrafu din proiectulu de adresa. Acest'a e respunsulu ce dau la imputarile facute mie de on. d. Ionescu, care a disu, ca eu m'asi fi esprimatu in contra proclamarei de neutralitate si de simpathia.

Totu asia amu votatu si paragrafu alu doilea din acestu proiectu, unde se vorbesce de unu votu alu adunarei. Si astfeliu fiindu, dloru, nu -mi voiu permite a alunecá pe teremulu diuarielóru, pentru ca, catu pentru mine, nu potu primi teori'a aceea cá la acésta tribuna se vina se se discute cutare articulu din cutare diuariu, care s'ar atribui cutarui séu cutarui deputatu; ca-ci, déca ne amu pune pe teremulu acest'a, unde amu merge? Atunci -mi asi permite si eu se atribuiu cutare articulu din diuariulu „Tiér'a“ cutarii persóne si se lu discutu, si nu credu, ca ar' fi bine acést'a.

Aici suntemu deputati, nu diuristi, si nu ne este permisu se scrutamu intentiunile cutarii persóne din acestu parlamentu, si cu atatu mai multu, ca regulamentulu nostru chiaru ne interdice procesele de tendintie si calificarile de intentiuni.

Eu -mi voiu permite numai de a citá unu faptu, de care a facutu mentiune onor. d. Georgiu, tocmai cu ocasiunea darii acelui votu de neutralitate simpathica. Dra a disu atunci, ca regreta, ca nu se afla facia d. Cogalniceanu, ca-ci eu pe atunci eramu in Franci'a. Si acum se -mi dati voia a laudá aici, fara a fi calificatu, ca -mi a datu vreo decoratiune, pe unu ilustru diplomatu alu Franciei, care in totudéun'a ne a sustienutu, si a ve spune, care este politic'a, pe care o astépta dela noi **Europ'a** si in deosebi Franci'a.

Dloru, mai inainte de a intrá eu in ministeriu acum in urma, si pe candu inca erá onor. d. Brateanu la putere, afiandu-me in Franci'a, amu vrutu se amu cunoscsiintia si de chipulu de vedere alu guvernului francesu in privinti'a situatiunei Romaniei si de acea ce se imputa guvernului dlui Brateanu, si amu solicitatu o audientia dela marchisulu de Moustier, atunci ministru de interne alu Franciei, acelu barbatu de statu, care a ajutatu fórte multu in timpuri grele pentru a ni se garantá drepturile nóstre autonóme.

D. C. Racovitia: Si care ne combatea la 1868.

D. M. Cogalniceanu: Déca d. de Moustier a fostu in contra nóstra, apoi; atunci nu sciu pe cine voiu mai gasi, care se fia pentru noi, onor. d. Racovitia se -mi permita a i spune ce a facutu marchisulu de Moustier pentru Romani'a. Déca marchisulu de Moustier nu a facutu nimicu pentru noi, atunci ar' trebui se dicemu, ca nici Napoleon nu a facutu nimicu.

Sciti, dloru, ca déca Moldov'a a pututu fi consultata asupra unirei si asupra adeveratelóru sale dorintie, acést'a o datorimu marchisului de Moustier, care a prinsu scrisorile lui Vogoride; ca-ci imperatulu Napoleon numai aratandu reginei Angliei la Windsor acele scrisori, a pututu dobandi stricarea alegeriloru de sub Vogoride. Si onor. d. Ionescu, care se afla la Bruxelles, si care redigiá „Stéu'a Dunarei“, ar' puté se ve spuna si mai bine decatu mine ce rolu au jucatu atunci agentii si consiliarii

imperatului Napoleon, intre cari erá si marchisulu de Moustier. . . .

O voce: Nu erá atunci ministru de esterne.

D. M. Cogalniceanu: Erá in consiliulu imperatului, si in urma ambasadoru la Constantinopole.

Si marchisulu de Moustier se plangea de ministeriulu dlui Brateanu, nu ca nu erá unu ministeriu occidentale séu ministeriu francesu, déra pentru ca lu credea, ca erá unu ministeriu, care urmá o inspiratiune a altoru puteri, si -mi dicea: Dle, **Francí'a nu ve cere se fiti francesi; inse nici odata Francí'a nu póte permite cá guvernulu romanu se fia unu guvernu rusescu ori turcescu ori prusianu; ci Francí'a cere cá se fiti romani.**

Acést'a este, dloru, si opiniunea mea, cá se fimu romani in tóte ocasiunile, si se nu fimu nici pentru politic'a occidentale, nici pentru cea orientale, si se fimu pentru politic'a romanésca (aplause). Acést'a este dloru opiniunea mea, si acésta opiniune o vedu reprodusa si in paragrafulu alu treilea si alu patrulea si de aceea -mi amu esprimatu recunoscinti'a pentru redactiunea comisiunei.

Vinu acum la obiectulu nu alu unei interpelari, déra la obiectulu respectuósseloru mele intrebari, ce amu avutu onóre se facu guvernului, si la cari intrebari guvernulu nu -mi a respunsu. Dloru, amu declaratu de mai inainte si o declaru si acum, ca eu nu voiescu se facu cestiuni de partite, ci voiescu se suleveu o cestiune eminamente nationale, si inainte de tóte doresc cá adunarea se fia in deplinu acordu cu guvernulu, dupa cum si speru, ca este si va fi in o asemenea cestiune, si de aceea voiescu se me esplicu.

Dloru, la anulu 1854, s'a nascutu conflictu intre Rusi'a si Turci'a, in privinti'a cheiloru beserice dela Ierusalimu, si victim'a acelui conflictu, amu fostu noi cei antai; ca-ci, precum sciti, principatele au fostu luate cá zalogu de catra guvernulu rusu. Dupa acést'a a intervenitu lupt'a din Crimea si apoi tractatulu de pace dela Parisu; si de atunci si pana acum, adica dela 1857 si pana la 1870, amu vediutu, ca guvernulu rusescu totudéun'a repunendu politic'a sa vechia si adoptandu o politica nóua, a fostu in tóte impregiurarile alaturi cu Franci'a mai la tóte operatiunile regenerarei nóstre nationali; a fostu alaturi cu Franci'a, la conferintiele dela Viéu'a, precum si la congresulu din Parisu. Apoi la Constantinopole, candu s'a proclamatu unirea principateloru de catra ambele adunari la anulu 1862, guvernulu imperiale rusescu a fostu alaturi cu guvernulu imperiale alu Francie'i, spre a recunósce acestu faptu.

Dupa 13 ani, nasce astadi unu conflictu intre Rusi'a si puterile mari, revendicarea drepturiloru sale de suveranitate deplina in interiorulu imperiului seu, ne mai voindu marginirea ce i s'a facutu prin tractatulu de Parisu pentru fortificatiunile Sebastopolului, si ne mai putendu primi se fia marginita de a avé o flota in interiorulu marei negre; teorie ce vedemu, ca revendica astadi si Americ'a, ca marile suntu ale tuturoru natiuniloru, si ca fiecare natiune are dreptulu de navigatiune pe densele.

Noi, poporu micu, poporu modestu, déra avendu o misiune nu numai dela Dumnedieu, déra care ne este impusa si de tractatulu dela Parisu, nu ne este permisu noa se luamu parte in asemenea conflictu mare, de acolo unde interesulu nostru este in jocu. Asia fiindu, amu disu dloru ministrii, conflictulu dintre Franci'a si Prusi'a, erá cestiunea de sentimente naturali ale romaniloru; guvernulu, in manifestarea acestoru sentimente a luatu parte, s'a unitu cu votulu camerei. In conflictulu dintre Turci'a si Rusi'a, nu suntu numai sentimente, suntu interese interese mari, interese nationali, ecsistinti'a nóstra politica.

In trei note ce guvernulu imperiale alu Rusiei, a datu catra puteri, argumentele sale despre violarea tractatului de Parisu, le a luatu in transformarile politice, pe cari le a avutu Romani'a, transformari, care scimu, ca s'au facutu cu consimtiementulu puteriloru, pe basea vechiloru nóstre tractate, si mai cu deosebire a tractatului de Parisu.

Permiteti-mi, dloru, a ve dá citire tecstualeloru vorbe ale primei note a principelui Gortschakoff, care este acést'a:

„Tractatulu din 18 (30) Martiu 1856, n'a scapatu nici de derogatiunile ce au luatu partea cea mai mare din transactiunile europene, si in presenti'a, caror'a ar' fi deficile a afirmá, ca dreptulu scrisu, fundatu pe respectulu tractateloru cá basa a dreptului publicu si cá regula a reporturiloru dintre state, -si a conservatu acceasi sanctiune morale, a putut'o avé in alti timpi.

S'au vediutu principatele Moldov'a si Valachi'a, a caroru sórte se ficsase prin tractatulu de pace si prin protocólele subsecelanti, sub garanti'a mariloru puteri, indeplinindu unu siru de revolutiuni, contrarii spiritului cá si literei acestoru transactiuni, si cari le au condusu mai antaiu la unire, si apoi la chiamarea unui principe strainu. Aceste fapte s'au produsu prin invoirea Portii cu adesiunea mariloru puteri, séu celu pucinu fara cá acestea se fia judecatu necesariu a face se se respecte hotaririle loru.

Representantulu Rusiei singuru a redicatu vocea spre a arat á cabineteloru, ca prin acésta tolerantia, ele se puneau in contradictiune cu stipularile esplicate ale tractatului.

De buna séma, ca déca aceste concesiuni acordate unela din nationalitatile crestine ale orientului resultau dintr'o intielegere intre cabinete si Pórta, in virtutea unui principiu aplicabile pentru tóte popórele crestine ale Turciei, cabinetulu imperiale n'ar fi pututu decatu se le aplaude. Inse ele au fostu esclusive.

Cabinetulu imperiale a trebuitu déra se fia in nimire vediendu, ca abia in cativa ani dupa inchiarea sa, tractatulu din 18 (30) Martiu 1856, putuse se fia calcatu nepedepsitu intr'un'a din clausele sale esentiali in faci'a marilor puteri intrunite in conferintia la Parisu si representandu, in totulu loru, inalt'a autoritate colectiva, pe care repausá pacea Orientului".

D. N. Blaremberg: Acest'a este sprijinulu care si a datu de Rusi'a!

D. M. Cogalniceanu: Acest'a este cerculara d'antaiu a principelui Gortschakoff.

In a dóu'a cerculare se face o **imputare** puteriloru, **ca au restauratu** la gur'a Dunarei de diosu unu statu dusmanescu Rusiei.

In a trei'a nota, cá respunsu la not'a comitelui Beust, se dice asia:

Catu pentru calcarile speciali, la cari a fostu supusu tractatulu dela 1856, apoi contele Beust -mi va permite, a nu me opri la obiectiunea, ca Moldov'a si Valachi'a n'au subsemnatu insele acelu tractatu. Provinciele, asia cum stau in reporturi de vasale catra Pórta, nu putéau déra se apara cá parti contractante la nisce tractate, ce s'au inchiatu intre puterile cele mari. Ele au remasu departe de densele si nu se potu face responsabile pentru calcarile, la cari au servitu de pretecstu, candu au facutu revolutiuni interiore sub influinti'a unoru pasiuni locale.

„Calcarea tractatului consta mai cu séma in faptulu, ca puterile mari intr'unite in conferintia, dupa ce au datu fara nici unu folosu sentintie, prin care se condamna faptele implinite in cele din urma tótu le au toleratu si le au recunoscutu, cu tóte, ca erau contraria spiritului cá si literei tractatului dela Parisu si cu tóte, ca plenipotentiarulu Rusiei a aratatu, ca acésta tolerantia se afla in contradicere flagranta cu dispositiunile tractatului.

Acésta calcare nu slabi numai ide'a generale de dreptu. Prin consecintiele ei se modifica positiunea basenului marei negre, introducundu acolo unu alu **treilea statu tiermuralu**, neprevediutu, care, unitu fiindu cu anim'a continentului printr'unu resou de cai comerciali si strategice póte se ajunga la o insemnetate politica, care nu sta in nici unu reportu cu intinderea sa geografica."

Domniloru, ori catu amu voi se dicemu, nu putemu face altmintrea decatu a vedé in aceste trei note o **invlnovatire** morale, déca nu mai multu, care se aduce transformariloru nóstre politici. Vediendu acést'a, amu socotitu de datori'a guvernului si a tierei, cá in chipulu celu mai modestu, celu mai prudentu, celu mai moderatu, dór' totu deodata si celu mai energicu; ca-ci suntemu pe teremulu drepturiloru nóstre, se facemu respectuósele nóstre observari la not'a principelui Gortschakoff, aratandu cu istori'a in mana, cu conventiunea, cu tractatulu de Parisu, ca aprociarile sale, de si ale unui diplomatu inaltu, ilustru, inteligentu, nu suntu inse conforme chiaru cu actele predecesoriloru sei dela conferinti'a Vienei, dela congresulu din Parisu, in fine cu politic'a guvernelor Rusiei dela 1858 pana astadi. — (Va urmá.)

S'a denumitu agentu la Constantinopole d. I. C. Balaceanu. — Camerele voru reincepe lucrarile numai dupa 22 Ian. nou. Acum la curte se tienú balu, in care erau representate tóte plasele. Domnulu si Dómna au luatu parte si la jocu pana catra 3 óre. —

Novissimu. Tel. Operatiunile gen. Bourbaki au avutu succesu. „Tages-Presse" din 11 Ian. scrie, ca generalului Werder i s'a taiatu linî'a de retragere. — Ostiri francese au ajunsu pana la Altkirch (lenga Basel, aprópe de Germani'a, de Baden). „Presse" scrie din Berlinu, ca asedearea Belfortului se va parasi.

Bordeaux 16 Ian. (ofic.). Gen. Bourbaki reportéza, ca in 15 tóta diu'a s'a luptatu si séra a ocupatu Montbelliard (aprópe de Belfort), in 16 éra lupta si spereza, ca va inainta, cu tóte, ca dusmanulu e cu putere mare.

Gen. Chancy reporta in 15 Ian., ca numai centrulu lui s'a retrasu din lupta, déra corpulu 21 a luatu prusiani prinsi, intre cari si unu maioru.

La Parisu se facura esiri in 13 si la Le Bourget, Drancy, Meudon si Clamart fura respinse, ori se retrasera.

Brucsel'a 15 Ian. Gen. Faidherbe se afla la Albert, unde ei sosescu mereu ajutória dela Cherbourg.

Din Germani'a érasi mergu masse mari de ostasi la macelari'a din Franci'a. —

Pest'a 17 Ian. Ambasadorulu pruso-germanu sosi aici, fù de facia la siedintiele camerei si conferi cu c. Andrássy. In delegatiuni curge desbaterea in obiectulu armarei. „Pesti Napló" combate opiniunea, ca armat'a statatória n'are mai mare prestigiu, decatu armatele entusiasmului, cum suntu cele francese, care nu se potu compara cu nime, ca-ce lupt'a loru vine din desperatiune; ma din multa credintia in poterea sa si din resolutiunea de a invince, si a nu mai fi sclavu. —

Conflictele in delegatiuni esu pe facia. Nemtii dau se sléga bucurosu din bugetulu armatei, care se pretende de min. comunu de resbelu Kuhn, pre candu deleg. maghiara vre se lu primésca intregu.

Nr. 52/pr. 1871 2—3

Concursu.

Pentru suplenirea posturiloru de notari comunali devenite vacanti in urmatóriele statiuni se escria concursu pana la 20 Februariu a. c., si adica:

1. Notariatulu din Vistea inferióre pentru acést'a comunitate, Besimbaculu si Sambat'a inferióre cu salariu anuale in bani de 230 fl. v. a. si cortelu liberu in Vistea inferióre cu statiune.

2. Notariatulu din Lis'a cuprindiendu afara de acesta statiune comunele Posiort'a, Ludisioru si Voivodenii mari si mici cu salariu anuale in bani de 320 fl. v. a. si cortelu liberu.

3. Notariatulu din Cuciulat'a impreunatu cu comunele Lupsi'a si Coman'a inferióre cu salariu in parati 280 fl. v. a. si cortelu liberu in statiune.

Concurentii la aceste posturi voru asterne suplicele sale scrise de propri'a mana la oficiolatulu districtuale in Fagarasiu pana la terminulu pusu si voru documentá moralitatea, studiele, pracsea si cunoscienti'a limbeloru patriei, apoi voru aratá etatea si comoratiunea, asemene voru dechiará, déca suntu aplicati a primí in casu ori care postu din cele de sosu, nefiindu alesi in loculu ce ceru.

Juristii si maturisantii suntu scutiti de ecsamenu, éra alti concurinti se voru supune unui ecsamenu rigorosu, de capacitate, pana a nu intrá in postu.

Fagarasiu in 10 Ian. 1871.

Din siedinti'a oficiolatului districtuale.

CURSURILE

la bursa in 17 Ian. 1871 ala sala:

Galbini imperatesci	—	—	5 fl. 85½ cr. v. a.	
Napoleoni	—	—	9 „ 96	„ „
Augsburg	—	—	121 „ 75	„ „
London	—	—	124 „ 10	„ „

Redactoru respundietoru
IACOBU MURESIANU.

Editiunea: Cu tiparitulu lui
IOANE GÖTT si fiiu HENRICU.